

Newsletter analityczny nr 14 (21.10-3.11.2014)

Program „Bezpieczeństwo energetyczne i polityka klimatyczna” Ośrodka Analiz Politologicznych Uniwersytetu Warszawskiego

**Najważniejsze wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu
21 października – 3 listopada 2014 r. :**

W minionych dwóch tygodniach najważniejszymi tematami dyskutowanymi w mediach było posiedzenie Rady Europejskiej oraz negocjacje w sprawie kształtu polityki energetyczno-klimatycznej Unii Europejskiej.

Komentarz:

24 października Rada Europejska podjęła decyzje dotyczące polityki energetyczno-klimatycznej Unii Europejskiej do 2030 roku. Najważniejsze ustalenia przywódców państw członkowskich zakładają obniżenie o co najmniej 40 proc. (w stosunku do 1990 roku) emisji gazów cieplarnianych, zwiększenie efektywności energetycznej o 27 proc. oraz podniesienie udziału odnawialnych źródeł w produkcji energii do 27 proc. w 2030 r. Kompromis uzyskany podczas negocjacji zaowocował przyjęciem wspomnianych założeń przez Polskę. Brak weta ze strony polskiego rządu można uznać za znaczący sukces społeczeństwa obywatelskiego i tych organizacji pozarządowych, które od wielu lat starały się przekonać decydentów politycznych do zmiękczenia strategii w stosunku do polityki energetyczno-klimatycznej UE.

Przeprowadzenie dokładnej analizy rezultatów szczytu jest jednak niezwykle trudne. Niewątpliwie jednak za jeden z najważniejszych efektów przyjętych regulacji można uznać szansę na ograniczenie importu surowców energetycznych do Unii Europejskiej w perspektywie 2030. Osiągnięty w październiku kompromis może również wpłynąć na wzmocnienie pozycji UE przed negocjacjami klimatycznymi w Limie (2014) i Paryżu (2015), a także w ograniczaniu tendencji odśrodkowych w ramach Wspólnoty poprzez budowanie przychylności Polski dla polityki energetyczno-klimatycznej UE. Analizując ustalenia szczytu w perspektywy krajowej należy zauważyć, że bardzo istotne dla ostatecznej oceny ich efektów będzie stworzenie strategii implementacji zawartego porozumienia, która jednak

zapewne nie zostanie sformułowana wcześniej niż przed wyborami parlamentarnymi w 2015 roku. Przed instytucjami, których zadaniem będzie wdrożenie ustaleń szczytu, w najbliższym okresie stanie wiele wyzwań obejmujących przede wszystkim dalszą stymulację innowacyjności w sektorze wytwarzania energii, czego przeszkodą mogą być przyznane po raz drugi darmowe uprawnienia do emisji gazów cieplarnianych. Ponadto konieczne jest wypracowanie mechanizmów, które pozwolą na efektywne wykorzystanie wynegocjowanych przez polską delegację dodatkowych funduszy na modernizację – są one bowiem zarówno zbyt małe by przeprowadzić kompleksową zmianę, jak i zbyt duże, by przeznaczyć je w całości na proste projekty usprawniające funkcjonowanie polskiego sektora energetycznego.

Inne istotne wydarzenia dotyczące bezpieczeństwa energetycznego i klimatu 21 października – 3 listopada 2014r.

Europa i świat:

21.10 – Francuskie Zgromadzenie Narodowe zaakceptowało zaproponowaną przez rząd nową strategię energetyczną zakładającą ograniczenie skali wykorzystywania sektora jądrowego i zwiększanie produkcji energii z OZE.

21.10 – Gazprom ogłosił, że zamierza zgromadzić w krajowych magazynach na okres jesienno-zimowy około 3% więcej gazu niż w analogicznym okresie ubiegłego roku, czyli 71,133 mld m³.

21.10 – Dwóch japońskich dostawców LNG TEPCO oraz Chubu Electric Power Company (CEPC) rozważa prowadzenie wspólnych negocjacji dostaw gazu skroplonego, co ma wpłynąć na obniżenie cen importowanego surowca.

21.10 – Komisje Parlamentu Europejskiego zatwierdziły kandydatury Słowenki Violety Bulc, która ma objąć tekę transportu oraz Słowaka Marosza Szeffczowicza, który ma być wiceszefem KE ds. unii energetycznej.

21.10 – Dalia Grybauskaitė, prezydent Litwy, na tydzień przed planowanym otwarciem terminala LNG w Kłajpedzie przyznała w wywiadzie, że pozwoli on na uniezależnienie się kraju od dostaw gazu z Rosji. „W razie zakłóceń w dostawach nasz terminal może zostać

wykorzystany i zrealizować około 90% dostaw, których potrzebują trzy państwa bałtyckie” – zapewniła.

23.10 – Malena Mard, przewodnicząca delegacji Unii Europejskiej w Azerbejdżanie przyznała, że Komisja Europejska jest zainteresowana rozmowami z Azerami i Turkmenami na temat budowy Gazociągu Transkaspjskiego (TCP).

23.10 – Rosneft, największy koncern naftowy w Rosji, zwrócił się do rządu Federacji Rosyjskiej o pomoc finansową w wysokości 2 bln RUB (48,8 mld USD).

23.10 – Węgrzy chcą przeprowadzić nowelizację ustawy o zaopatrzeniu w gaz w celu ułatwienia budowy gazociągu South Stream. Proponowane przez rząd zmiany są niezgodne z prawodawstwem unijnym.

24.10 – Podczas szczytu Rady Europejskiej osiągnięto kompromis w sprawie tzw. „pakietu klimatycznego”. Według ustaleń przywódców krajów UE, do 2030 roku, wspólnota ograniczy emisję CO₂ o co najmniej 40%, a mniej zamożne kraje, w tym Polska będą mniej obciążone kosztami polityki klimatycznej. Ponadto ustalono zwiększenie efektywności energetycznej do 27% oraz zwiększenie udziału OZE w wytwarzaniu energii elektrycznej.

24.10 – Z oceny Wood Mackenzie wynika, że 2025 roku Stany Zjednoczone mają osiągnąć niezależność energetyczną dzięki ograniczaniu zużycia energii i zwiększaniu wydobycia węglowodorów.

24.10 – W cementowni pod San Antonio w stanie Teksas uruchomiono pierwszą na świecie instalację wychwytu i przeróbki CO₂ na skalę przemysłową.

26.10 – Kanclerz Niemiec Angela Merkel przyznała, że jest podirytowana naciskami szefów niemieckich koncernów, którzy próbują doprowadzić do złagodzenia nałożonych na Rosję sankcji.

27.10 – Według raportu firmy Pöyry, ceny energii produkowanej z OZE zrównają się w różnych częściach Europy z cenami energii produkowanej ze źródeł konwencjonalnych w ciągu kilku lub kilkunastu lat.

27.10 – Instytut The Perryman Group opublikował wyniki badań, z których wynika, że przychód osiągnięty przez sektor energetyki w Stanach Zjednoczonych, po uwzględnieniu inflacji wzrósł ponad dwukrotnie w ciągu dziesięciu lat i obecnie wynosi 1,2 bln USD rocznie.

27.10 – Manhattan Institute ocenił, że granica opłacalności wydobycia ropy łupkowej w USA spadła z 70 dolarów za baryłkę ropy naftowej w 2013 roku do 57 dolarów w 2014 roku.

27.10 – Terminal LNG o nazwie „Independence” wpłynął do portu w Kłajpedzie.

27.10 – Na spotkaniu w estońskiej Narwie – mieście graniczącym z Rosją – przedstawiciele Estonii, Łotwy, Litwy i Polski ocenili, że ich kraje są gotowe do dalszej współpracy przy uniezależnianiu systemów energetycznych od Rosji.

27.10 – Aleksander Nowak, rosyjski minister energetyki, poinformował, że Komisja Europejska odsunie w czasie decyzję w sprawie udostępnienia gazowemu potentatowi pełnej przepustowości lądowej odnogi Gazociągu Północnego.

28.10 – Według doniesień medialnych, bezpieczeństwo energetyczne Krymu ma być zapewniane poprzez import surowców z Rosji oraz znaczny udział OZE.

28.10 – Areva i Schneider Electric podpisały porozumienie o współpracy badawczo-rozwojowej, którego celem jest opracowanie nowego rozwiązania technologicznego w zakresie magazynowania energii.

28.10 – Zdaniem Władimira Putina sprowadzanie gazu łupkowego z USA będzie miało negatywne skutki dla gospodarek UE.

29.10 – Ukraiński urząd statystyczny ogłosił, że na przestrzeni ostatnich miesięcy znacznie spadły ceny importowanego z zachodu Europy gazu.

29.10 – Węgrzy ogłosili, że budowa węgierskiego odcinka rosyjskiego gazociągu South Stream ruszy wiosną 2016 roku.

29.10 – Szwajcarski ośrodek naukowy Le Centre suisse d’électronique et de microtechnique (CSEM) skonstruował pierwszy na świecie biały panel słoneczny, któremu może być następnie nadany dowolny kolor.

29.10 – Chińska firma Solar Systems rozpocznie w przyszłym roku budowę fabryki paneli słonecznych w specjalnej strefie ekonomicznej Alabuga w rosyjskim regionie Tatarstan.

30.10 – Prorosyjski Oxford Institute for Energy Studies (OIES) opublikował raport, z którego wynika, że do połowy przyszłej dekady Europa nadal będzie uzależniona od importu gazu z Rosji.

30.10 – Według uczestników European Autumn Gas Conference w Londynie, Iran potrzebowałby pięciu lat na przygotowanie się do eksportu gazu ziemnego do Europy.

31.10 – Przedstawiciele Komisji Europejskiej, Rosji i Ukrainy podpisali porozumienie w sprawie warunków dostaw rosyjskiego gazu na Ukrainę do końca marca 2015 r.

1.11 – Eksperti Międzyrządowego Zespołu ds. Zmian Klimatu (IPCC) zakończyli prace nad raportem dotyczącym globalnego ocieplenia, w którym przedstawiono "rozstrzygające dowody", że działalność człowieka ma wpływ na system klimatyczny Ziemi.

Polska:

21.10 – Według uchwały Sądu Najwyższego, wszelkie odwołania od decyzji prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, niezależnie od tego czego dotyczą, powinny być rozpatrywane przez sądy cywilne.

21.10 – Bronisław Komorowski wyraził nadzieję, że parlament przyjmie zaproponowaną przez niego tzw. „ustawę krajobrazową”.

21.10 – Budująca terminal LNG w Świnoujściu spółka Polskie LNG i koncern PGNiG podpisały list intencyjny w sprawie rozbudowy terminala o trzeci zbiornik.

21.10 – Rada Ministrów przyjęła założenia do projektu ustawy Prawo wodne, które mają umożliwić dostosowanie się polskiego prawodawstwa do Ramowej Dyrektywy Wodnej.

21.10 – Mirosław Barszcz, członek zespołu węglowodorowego przy Ministerstwie Skarbu Państwa, zapowiedział na konferencji „Polski Gaz Ziemny 2020”, że zgodnie z planem w grudniu w Sejmie ma zostać przedstawiony projekt specustawy dotyczącej przyspieszenia poszukiwania ropy i gazu.

22.10 – Zarządzany przez ZUS Fundusz Rezerwy Demograficznej jest zainteresowany objęciem części obligacji Tauronu z emisji planowanej na koniec roku.

22.10 – Kamlesh Parmar, prezes spółki 3Legs Resources oraz Organizacji Polskiego Przemysłu Poszukiwawczo-Wydobywczego, ocenił, że w latach 2010-2014 łączna wartość wydatków inwestycyjnych poczynionych na poszukiwania ropy i gazu z łupków w Polsce wyniosła około 2,5 mld PLN.

22.10 – Jarosław Kaczyński, prezes Prawa i Sprawiedliwości stwierdził, że podczas unijnego szczytu klimatycznego polski rząd powinien zawetować porozumienie w sprawie zmniejszenia emisji CO₂ do 2030 roku.

22.10 – Zrzeszone w Związku Stowarzyszeń Polska Zielona Sieć organizacje ekologiczne opublikowały Kartę Etyczną Pozarządowych Organizacji Ekologicznych.

22.10 – Sejmowa komisja środowiska przyjęła projekt zmiany konstytucji zakazujący przekształcania lasów zarządzanych przez państwo, z wyjątkiem uzasadnionego celu publicznego.

23.10 – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, na wniosek Urzędu Morskiego w Szczecinie, rozpoczęła postępowanie w sprawie wydania decyzji środowiskowych dla inwestycji związanej z pogłębieniem toru wodnego Szczecin-Świnoujście do 12,5 metra.

23.10 – Politycy Solidarnej Polski zaapelowali do premier Ewy Kopacz o zawetowanie pakietu klimatycznego. Przeciwno takiemu postępowaniu opowiedzieli się politycy Twojego Ruchu oraz Partii Zielonych. Politycy SLD przyznali zaś, że liczą na wypracowanie satysfakcjonującego kompromisu.

23.10 – Katarzyna Pełczyńska-Nałęcz, ambasador RP w Rosji spotkała się z Aleksiejem Millerem, prezesem Gazpromu. Tematem rozmów były problemy dostaw rosyjskiego gazu do Polski, a także jego tranzyt przez polski odcinek gazociągu Jamał-Europa.

23.10 – Sejm przyjął raport z realizacji Polityki Ekologicznej Państwa w latach 2009-2012.

24.10 – Ewa Kopacz, po zakończeniu obrad Rady Europejskiej przyznała, że „nie będzie dodatkowych obciążeń dla Polski w związku z nowymi ramami polityki energetyczno-klimatycznej UE”.

24.10 – Robert Cyglicki, dyrektor Greenpeace Polska ocenił, że „przyjęte na unijnym szczycie cele klimatyczno-energetyczne do roku 2030 w kontekście redukcji emisji CO₂, nie mają żadnego znaczenia dla Polski”.

24.10 – W ocenie polityków PiS, premier Ewa Kopacz poniosła klęskę na szczycie UE. Ich zdaniem pakiet klimatyczny uderza w polską gospodarkę i spowoduje wzrost cen energii.

24.10 – Andrzej Rozenek, rzecznik Twojego Ruchu, stwierdził, że Ewa Kopacz osiągnęła sukces na szczycie UE. Ponadto wyraził nadzieję, że polski rząd „wyciągnie wnioski i weźmie się w końcu za odnawialne źródła energii i tworzenie prawdziwego mixu energetycznego”.

24.10 – Prof. Krzysztof Żmijewski z Politechniki Warszawskiej ocenił, że na nowych zasadach polityki klimatycznej najbardziej zyskają najbogatsze państwa UE, a biedniejsze państwa wspólnoty będą ponosić straty.

24.10 – Dr Maciej Bukowski z Warszawskiego Instytutu Studiów Ekonomicznych przyznał, że „uzgodnione w Brukseli ramy polityki klimatycznej UE do 2030 r. to umiarkowany sukces, głównie ze względu na ochronę przemysłu i fundusze na modernizację energetyki”.

24.10 – W Poznaniu podpisano umowę na zbiorowy zakup energii elektrycznej od koncernu Enea. Do grupowego zakupu energii przystąpiło 58 podmiotów, które zaoszczędzą łącznie około 24 mln PLN.

24.10 – Zbigniew Ziobro, szef Solidarnej Polski ocenił, że w jego opinii Ewa Kopacz na szczycie UE świadomie działała na szkodę polskiej gospodarki i powinna zostać postawiona przed Trybunałem Stanu.

24.10 – Prof. Zbigniew Karaczun z SGGW zauważył, że „ustalenia na szczycie w Brukseli dają Polsce szanse na przeprowadzenie zmian w gospodarce i modernizację energetyki”.

24.10 – Jarosław Kaczyński, prezes PiS, stwierdził, że ustalenia szczytu klimatycznego to „cios w szanse rozwojowe Polski”.

27.10 – Analitycy WOOD & Company oceniali, że PGE i CEZ najbardziej zyskają na ustaleniach szczytu unijnego ws. polityki klimatycznej.

28.10 – Włodzimierz Karpiński, minister skarbu państwa poinformował, że rozwiązania wynegocjowane przez Polskę podczas klimatycznego szczytu UE pozwolą spółkom energetycznym kontynuować program inwestycyjny opiewający na 100 mld PLN do 2020 r.

29.10 – Z ekspertyzy Instytutu Energetyki Odnawialnej przeprowadzonej dla Greenpeace Polska wynika, że wsparcie dla prosumentów jest obecnie zdecydowanie za małe, a ich sytuacja nie zmieni się jeśli zostanie zaakceptowany omawiany aktualnie projekt ustawy o OZE.

29.10 – Podczas wizyty delegacji Ministerstwa Środowiska w Chinach zainicjowano polsko-chińską współpracę ministerialną w zakresie problematyki gazu łupkowego.

29.10 – Fundacja im. Lesława A. Pagi opublikowała raport pt. „Kryzys na Ukrainie a bezpieczeństwo dostaw gazu do Polski”.

29.10 – Marek Woszczyk, Prezes Zarządu PGE oraz Dariusz Marzec, Wiceprezes Zarządu ds. Rozwoju wzięli udział w wyjazdowym posiedzeniu Parlamentarnego Zespołu ds. Energetyki w Zielonej Górze, którego tematem była inwestycja polegająca na budowie kompleksu górniczo-energetycznego na terenie gmin Gubin i Brody.

31.10 – Zespół Katedry Mechaniki i Informatyki Stosowanej z Wojskowej Akademii Technicznej współpracujący m.in. z PGNiG opracowuje nową technologię wydobycia węgłowodorów za pomocą ciekłego CO₂.

31.10 – Andrzej Czerwiński, szef sejmowej komisji ds. energetyki przyznał, że „osoba bliźniaczo podobna do podejrzanego o szpiegostwo na rzecz Rosji Stanisława Sz. była na posiedzeniu komisji 12 marca”.

dr Krzysztof M. Książkowski – Szef Programu „Bezpieczeństwo energetyczne i polityka klimatyczna” OAP UW, adiunkt w Instytucie Stosunków Międzynarodowych UW, autor książek „Ekonomiczne zagrożenia bezpieczeństwa państw” (2004), „Bezpieczeństwo ekonomiczne” (2011), redaktor naukowy publikacji „Bezpieczeństwo ekonomiczne w perspektywie politologicznej” (2012) i „Odnawialne źródła energii w Polsce. Wybrane problemy bezpieczeństwa, polityki i administracji” (2013), współautor podręcznika „Ekonomika bezpieczeństwa państwa w zarysie” (2014), autor wielu artykułów poświęconych zagadnieniu bezpieczeństwa i klimatu.